СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ФАРМАКОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД У РЕАБІЛІТАЦІЇ

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія»**
Спеціалізація: **І7.01 «Фізична терапія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 18**
Рівень вищої освіти: **другий (магістеріський)**
Форма здобуття освіти: **очна**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **2**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: Долікарська допомога з основами тактичної медицини, Методологія доказової медицини та клінічне мислення у фізичній терапії.

Кафедра/підрозділ: **кафедра клінічної фармакології та внутрішньої медицини, пр. Любові Малої 2А**
Керівник освітнього компонента: **проф. Князькова Ірина Іванівна,** ii.kniazkova@knmu.edu.ua
проф. Біловол Олександр Миколайович, om.bilovol@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6577

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Фармакологічний супровід у реабілітації» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань і уявлень про особливості впливу лікарських засобів на організм людини у процесі відновлення та реабілітації.

Курс надає майбутнім фахівцям із фізичної терапії базові знання про групи лікарських препаратів, які найчастіше застосовуються у медичній практиці, їх можливий вплив на перебіг відновлювальних процесів, функціональний стан пацієнта, толерантність до фізичних навантажень, рівень болю, психоемоційний стан та здатність брати участь у програмі реабілітації.

МЕТА КУРСУ: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системи знань про вплив лікарських засобів на організм людини у процесі відновлення та реабілітації, а також розвиток умінь враховувати фармакологічні чинники при плануванні та реалізації програм фізичної терапії. Вивчення дисципліни має забезпечити розуміння майбутніми фахівцями з фізичної терапії можливостей і обмежень фармакологічного супроводу, побічних ефектів та лікарських взаємодій, що можуть впливати на функціональний стан пацієнта, його здатність брати участь у реабілітаційних заходах та ефективність відновлювальних програм.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1, 4, 13.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Фактори ризику серцево-судинних захворювань. Артеріальна гіпертензія. Етіопатогенез. Класифікація. Діагностика. Ускладнення. Лікування.
2. Ішемічна хвороба серця. Етіопатогенез. Класифікація. Діагностика. Ускладнення. Лікування.
3. Сучасні принципи ведення пацієнтів з патологією шлунково-кишкового тракту.
4. Введення в клінічну фармакологію. Основні фармакологічні властивості лікарського препарату та характеристики лікарської дії. Небажані ефекти лікарської терапії.
5. Фармакотерапія больового синдрому в практиці фізичного терапевта.

Перелік тем практичних занять (30 год.):

1. Ведення пацієнтів з артеріальною гіпертензією.
2. Ведення пацієнтів з патологією шлунково-кишкового тракту
3. Ведення пацієнтів з бронхолегеневою патологією.
4. Ведення пацієнтів з суглобовим синдромом. Використання канабису у медичній реабілітації.

5. Введення в клінічну фармакологію. Фармакологічні властивості лікарських препаратів. Лікувально-профілактичний ефект лікарського засобу. Види дії ліків. Взаємодія та небажані ефекти лікарських препаратів. Шляхи введення лікарських препаратів. Шляхи виведення лікарських препаратів. Передозування лікарського засобу.
6. Клінічна фармакологія нестероїдних та стероїдних протизапальних препаратів, наркгетичних анальгетиків. Класифікація. Механізм дії при больовому синдромі. Показання і протипоказання до призначення. Профілактика побічної дії.
7. Клінічна фармакологія лікарських засобів, що впливають на кісткову тканину. Лікарські засоби для лікування остеопорозу (інгібітори резорбції кістки, стимулятори кісткоутворення - флориди, вітамін Д).
8. Клінічна фармакологія седативних та анксіолітичних засобів. Механізм дії Показання та протипоказання до призначення. Профілактика побічної дії.
9. Клінічна фармакологія при невідкладних станах в практиці ортезиста/протезиста. Невідкладна допомога при гіпертонічному кризі. при нападі стенокардії, судомному синдромі, при нападі бронхіальної астми, алергічних реакціях.
Протокол оцінки ефективності лікарського засобу.
10. Підсумковий контроль

Перелік тем самостійної роботи студента (50 год.)

1. Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Діагностика. Лікування. Профілактика ускладнень.
2. Хронічні коронарні синдроми. Визначення. Класифікація. Діагностика. Лікування. Профілактика ускладнень.
3. Ведення пацієнтів з патологією печінки. Неалкогольна жирова хвороба печінки. Діагностика. Лікування. Профілактика ускладнень.
4. Алкогольна жирова хвороба печінки. Діагностика. Лікування. Профілактика ускладнень
5. Ведення коморбідного пацієнта з артеріальною гіпертензією та суглобовим синдромом. Профілактика ускладнень.
6. Анемії. Класифікація. Алгоритм діагностики. Лікування. Профілактика.
7. Клінічна фармакологія хондропротекторів. Класифікація. Фармакологічні властивості. Показання. Протипоказання.
8. Клінічна фармакологія міорелаксантів. Антидеполяризуючі міорелаксанти: класифікація, механізм, особливості дії, синергісти та антагоністи, призначення. Зв'язок хімічної структури міорелаксантів з фармакологічною дією.
Деполяризуючі міорелаксанти: механізм і особливості дії, синергісти, призначення. Ускладнення при застосуванні міорелаксантів.
9. Антидепресанти: загальна характеристика, класифікація, хімічна структура, особливості дії, показання до призначення, побічні ефекти і противопоказання до призначення антидепресантів.
10. Антисептичні і дезинфікуючі засоби. Принципи дії та класифікація.
Хімічна будова, особливості дії, використання, побічні ефекти і протипоказання до призначення антисептичних і дезинфікуючих засобів.
11. Клінічна фармакологія засобів, які використовуються для анестезії**.** Класифікація місцевих анестетиков за хімічною структурою, порівняльна характеристика. Показання, протипоказання, способи введення дозування препаратів. Ускладнення та небажані ефекти кожної групи лікарських препаратів. Вибір анестетиков при супутній соматичній патології.
12. Клінічна фармакологія антибактеріальних лікарських препаратів. Класифікація. Принципи сучасної фармакотерапії інфекційного процесу.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: виконання практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Бали за **ЗНД** розраховуються як середнє арифметичне оцінок за всі семестри вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2, автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання здобувача (далі – ІЗЗ) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Залік.

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД=ЗНД+ІЗ

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту: допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Клінічна фармакологія : підручник / за ред. О. М. Біловола для студентів стоматологічного факультету / Біловол О.М., Князькова І.І., Ільченко І.А., Кірієнко О.М. та ін. Нова книга, Вінниця- 2021- 544 с

2. Клінічна фармакологія: навч.посіб./ М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. ; за ред. М.В. Хайтовича. – К. : ВСВ «Медицина», 2024.- 335 с.

3. Клінічна фармакологія: навч.посіб./ М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. ; за ред. М.В. Хайтовича. – К. : ВСВ «Медицина», 2024.- 335 с.

4. Актуальні питання клінічної медицини (відеоматеріали) : навчальний посібник / [Біловол О. М., Князькова І. Кірієнко О.М., Молодан Д.В. та ін.]; ,за ред.. О.М.Біловола. Харків. нац. мед. ун-т. - Харків: ХНМУ, 2023.

5. Наказ від 09.03.2022 № 441 "Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах".

Зав. кафедри клінічної фармакології
та внутрішньої медицини, проф. Ірина КНЯЗЬКОВА